

Розкриття інформації про кінцевих бенефіціарних власників по-новому

У статті «Інформація про кінцевого бенефіціарного власника в ЄДР від “А” до “Я”: усе, що необхідно знати про відмову в участі у процедурі», що опублікована в інтернет-журналі RADNUK.COM.UA, ми досліджували питання щодо розкриття учасниками — юридичними особами інформації про їхніх кінцевих бенефіціарних власників у зв'язку із застосуванням підстав для відмови в участі у процедурі закупівлі.

У даному ж матеріалі як продовження теми проаналізуємо майбутні законодавчі зміни, які стосуються розкриття інформації про кінцевих бенефіціарних власників учасників — юридичних осіб в контексті застосування підстав для відмови в участі у процедурі закупівлі відповідно до нової редакції Закону України «Про публічні закупівлі».

Зміни в законодавстві щодо розкриття кінцевих бенефіціарних власників

Двадцять восьмого квітня 2020 року набирає чинності Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 № 361-IX (далі — Закон № 361-IX), яким не тільки оновлюються правила фінансового моніторингу, але й суттєво змінюються вимоги й процедура розкриття інформації про кінцевих бенефіціарних власників юридичних осіб. З набранням чинності Законом № 361-IX втрачає чинність попередній Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14.10.2014 № 1702-VII (далі — Закон 1702-VII).

Серед найбільш важливих змін щодо кінцевих бенефіціарних власників, які передбачені Законом № 361-IX і стосуються проведення процедур закупівель, на особливу увагу заслуговують такі:

зміна законодавчого визначення поняття «кінцевий бенефіціарний власник»;

нова редакція пункту 9 частини другої статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 № 755-IV (далі — Закон № 755-IV), що визначає обсяг і зміст інформації про кінцевих бенефіціарних власників, яка повинна міститися в ЄДР, та перелік юридичних осіб, які не зобов'язані подавати вказану інформацію до ЄДР;

перехідний період, протягом якого юридичні особи, зареєстровані до набрання чинності Законом № 361-IX, повинні подати в ЄДР інформацію про кінцевого бенефіціарного власника в обсязі, по-новому визначеному цим Законом.

Ці зміни матимуть суттєвий вплив на застосування положень нової реакції Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII (далі — Закон № 922-VIII), яка вводиться в дію з 19 квітня 2020 року згідно із Законом України від 19.09.2019 № 114-IX, що стосуються підстави для відмови учасникові в участі у процедурі закупівлі, передбаченої пунктом 9 частини першої статті 17 у зв'язку з відсутністю в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі — ЄДР) інформації про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, що передбачена пунктом 9 частини другої статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 № 755-IV (далі — Закон № 755-IV)

Замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити тендерну пропозицію учасника або відмовити в участі у переговорній процедурі закупівлі (крім випадків, зазначених у пунктах 2, 4, 5 частини другої статті 40 цього Закону) в разі, якщо:

<...>

9) у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань відсутня інформація, передбачена пунктом 9 частини другої статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань» (крім нерезидентів).

(Пункт 9 частини першої статті 17 нової редакції Закону № 922-VIII)

Новели визначення поняття «кінцевий бенефіціарний власник»

Законом № 361-IX запроваджується нове визначення поняття «кінцевий бенефіціарний власник» (**пункт 30 частини першої статті 1**), яке з 28.04.2020 застосовуватимуть замість поняття «кінцевий бенефіціарний власник (контролер)», передбаченого Законом № 1702-VII, який втрачає чинність.

Кінцевий бенефіціарний власник — будь-яка фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив (контроль) на діяльність клієнта та/або фізичну особу, від імені якої проводиться фінансова операція.

(Абзац перший пункту 30 частини першої статті 1 Закону № 361-IX)

Саме в такому значенні термін «кінцевий бенефіціарний власник» буде вживатися й у Законі № 755-IV, який у пункті 9 частини другої статті 9 визначає обсяг і зміст інформації про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, яка повинна міститися в ЄДР.

Зауважимо, що абзаци другий-п'ятий пункту 30 частини першої статті 1 Закону № 361-IX уточнюють зміст поняття «кінцевий бенефіціарний власник» для юридичних осіб, трастів, інших подібних правових утворень. Так, згідно із цими нормами Закону № 361-IX, **кінцевим бенефіціарним власником є:**

для юридичних осіб — будь-яка фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив на діяльність юридичної особи (у тому числі через ланцюг контролю/володіння);

для трастів, утворених відповідно до законодавства країни їх утворення, — засновник, довірчий власник, захисник (за наявності), вигодоодержувач (вигодонабувач) або група вигодоодержувачів (вигодонабувачів), а також будь-яка інша фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив на діяльність трасту (у тому числі через ланцюг контролю/володіння);

для інших подібних правових утворень — особа, яка має статус, еквівалентний або аналогічний особам, зазначеним для трастів.

Кінцевим бенефіціарним власником є:

для юридичних осіб — будь-яка фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив на діяльність юридичної особи (в тому числі через ланцюг контролю/володіння).

(Абзаци другий-третьій пункту 30 частини першої статті 1 Закону № 361-IX)

При цьому кінцевий бенефіціарний власник може здійснювати як прямий, так і непрямий вирішальний вплив на діяльність юридичної особи.

Ознакою здійснення **прямого вирішального впливу** на діяльність, згідно з абзацом шостим пункту 30 частини першої статті 1 Закону № 361-IX, є **безпосереднє володіння фізичною особою часткою в розмірі не менше 25 відсотків статутного (складеного) капіталу або прав голосу юридичної особи.**

Відповідно до абзацу сьомого пункту 30 частини першої статті 1 Закону № 361-IX

ознаками здійснення непрямого вирішального впливу на діяльність є:

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу Радник у сфері публічних закупівель ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/rozkryttia-informatsii-pro-kintsevykh-benefitsiarnykh-vlasnykh-po-novomu/

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

володіння фізичною особою часткою у розмірі не менше 25 відсотків статутного (складеного) капіталу або прав голосу юридичної особи через пов'язаних фізичних чи юридичних осіб, трасти або інші подібні правові утворення; або

здійснення вирішального впливу шляхом реалізації права контролю, володіння, користування або розпорядження всіма активами чи їх часткою, права отримання доходів від діяльності юридичної особи, трасту або іншого подібного правового утворення, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування органів управління, а також вчинення правочинів, які дають можливість визначати основні умови господарської діяльності юридичної особи, або діяльності трасту або іншого подібного правового утворення, приймати обов'язкові до виконання рішення, що мають вирішальний вплив на діяльність юридичної особи, трасту або іншого подібного правового утворення, незалежно від формального володіння.

Згідно з абзацом восьмим пункту 30 частини першої статті 1 Закону № 361-IX, кінцевим бенефіціарним власником не може бути особа, яка має формальне право на 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі, але є **комерційним агентом, номінальним власником або номінальним утримувачем, або лише посередником щодо такого права**. Водночас ці норми Закону № 361-IX не впливають на застосування замовником положень пункту 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII, оскільки підставою для їх застосування (незастосування) є саме факт відсутності (або наявності) в ЄДР інформації про кінцевого бенефіціарного власника, передбаченої пунктом 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV.

Нові вимоги до інформації про кінцевого бенефіціарного власника, яка повинна міститися в ЄДР

Найбільш суттєвими з позиції застосування підстави для відмови учасникові в участі у процедурі закупівлі, згідно з пунктом 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII, є зміни до Закону № 755-IV, зокрема нова редакція пункту 9 частини другої статті 9 цього Закону, що набуває чинності з 28.04.2020 згідно із Законом № 361-IX.

В Єдиному державному реєстрі містяться такі відомості про юридичну особу, крім державних органів і органів місцевого самоврядування як юридичних осіб:

<...>

9) інформація про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника її засновника, якщо засновник — юридична особа (крім політичних партій, структурних утворень політичних партій, професійних спілок, їх об'єднань, організацій профспілок, передбачених статутом профспілок та їх об'єднань,

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/rozkryttia-informatsii-pro-kintsevykh-benefitsiarnykh-vlasnykiv-po-novomu/

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

творчих спілок, місцевих осередків творчих спілок, організацій роботодавців, їх об'єднань, адвокатських об'єднань, торгово-промислових палат, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, релігійних організацій, державних органів, органів місцевого самоврядування, їх асоціацій, державних та комунальних підприємств, установ, організацій): прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження, країна громадянства, серія та номер паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), а також повне найменування та ідентифікаційний код (для резидента) засновника юридичної особи, в якому ця особа є кінцевим бенефіціарним власником, **характер та міра (рівень, ступінь, частка) бенефіціарного володіння (вигоди, інтересу, впливу)**. У разі відсутності в юридичної особи кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника її засновника, якщо засновник — юридична особа, вноситься **обґрунтована причина його відсутності**.

[Пункт 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV (у редакції Закону № 361-IX)]

Аналіз нової редакції пункту 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV свідчить про суттєві зміни, які стосуються:

обсягу та змісту інформації про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, яка міститься в ЄДР;

переліку юридичних осіб, які не зобов'язані розкривати (подавати) в ЄДР вказану інформацію;

змісту інформації про обґрунтовані причини відсутності кінцевого бенефіціарного власника.

Зміна обсягу та змісту інформації про кінцевого бенефіціарного власника в ЄДР

Згідно з пунктом 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV (у редакції Закону № 361-IX), в ЄДР повинна міститися така інформація про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи (у тому числі кінцевого бенефіціарного власника її засновника, якщо засновник — юридична особа):

прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);

дата народження;

країна громадянства;

серія та номер паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця;

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/rozkryttia-informatsii-pro-kintsevykh-benefitsiarnykh-vlasnykiv-po-novomu/

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

сфері публічних закупівель

Все для закупівель на одному порталі

реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності);

повне найменування та ідентифікаційний код (для резидента) засновника юридичної особи, в якому ця особа є кінцевим бенефіціарним власником;

характер та міра (рівень, ступінь, частка) бенефіціарного володіння (вигоди, інтересу, впливу).

Таким чином, з 28.04.2020 в ЄДР, крім інформації про кінцевого бенефіціарного власника, яка була раніше передбачена Законом № 755-IV, повинна також міститися інформація про **характер та міру (рівень, ступінь, частку) бенефіціарного володіння (вигоди, інтересу, впливу).**

Довідково

Станом на 23.03.2020 у чинному законодавстві не розкрито змісту поняття «**характер та міра (рівень, ступінь, частка) бенефіціарного володіння (вигоди, інтересу, впливу)**». Водночас з 24.09.2018 форми заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, затверджені наказом Міністерства юстиції України від 18.11.2016 № 3268/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 29.08.2018 № 2824/5), які подають державному реєстраторові для вчинення реєстраційних дій щодо юридичної особи, передбачають обов'язкове подання заявником інформації про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи [за винятком форми 7 (Заява про державну реєстрацію припинення юридичної особи в результаті її ліквідації)], яка повинна включати, крім іншого, такі відомості:

відсоток частки статутного капіталу в юридичній особі або відсоток права голосу в юридичній особі;

тип бенефіціарного володіння: «пряме», «опосередковане», «представництво» або «контроль здійснюється за допомогою іншого засобу»;

відомості про юридичних осіб, через яких здійснюється опосередкований вплив на юридичну особу.

При цьому в разі зазначення у відповідній заяві опосередкованого способу впливу на юридичну особу обов'язково потрібно вказувати відомості про повне найменування та ідентифікаційний код (для резидента) усіх юридичних осіб, через яких фізична особа, що є кінцевим бенефіціарним власником, здійснює володіння часткою в юридичній особі у розмірі 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі. Така

інформація має бути достатньою для розуміння усієї структури власності, починаючи від засновників юридичної особи та закінчуючи кінцевим бенефіціарним власником юридичної особи, щодо якої проводять реєстраційні дії. Наведені вище відомості про кінцевого бенефіціарного власника в цілому характеризують бенефіціарне володіння та є співвідносними зі змістом понять «**характер та міра (рівень, ступінь, частка) бенефіціарного володіння (вигоди, інтересу, впливу)**», використаних у пункті 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV (у редакції Закону № 361-IX). Водночас вказані форми документів (заяв) у сфері державної реєстрації, очевидно, будуть змінені, узгоджені зі змінами, внесеними Законом № 361-IX, у тому числі у зв'язку із затвердженням форми та змісту структури власності згідно з частиною двадцять четвертою статті 17 Закону № 755-IV (у редакції Закону № 361-IX).

Нові вимоги щодо внесення в ЄДР інформації про відсутність кінцевого бенефіціарного власника

З набранням чинності Законом № 361-IX змінюються вимоги до внесення в ЄДР інформації про відсутність кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи. Так, в останньому реченні пункту 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV (у редакції Закону № 361-IX) передбачено, що в разі відсутності в юридичної особи кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника її засновника, якщо засновник — юридична особа, до ЄДР вносять **обґрунтовану причину його відсутності**.

Зауважимо, що попередньою редакцією вказаного вище пункту було передбачено, що в разі відсутності в юридичної особи кінцевого бенефіціарного власника (контролера) юридичної особи (у тому числі кінцевого бенефіціарного власника її засновника — юридичної особи) в ЄДР вносять лише **відмітку про причину його відсутності** — без необхідності її обґрунтування. Це давало підстави для широкого тлумачення даної норми та давало можливість стверджувати про наявність в ЄДР відмітки про причину відсутності кінцевого бенефіціарного власника в разі внесення в ЄДР будь-якої інформації про його відсутність, незалежно від того, чи відповідає ця інформація фактичному стану речей у юридичній особі та чи узгоджувалася вона із законодавством щодо визначення кінцевого бенефіціарного власника.

Нова редакція пункту 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV вимагатиме від юридичної особи, у якої відсутній кінцевий бенефіціарний власник відповідно до законодавства, вносити до ЄДР саме **обґрунтовану причину його відсутності**. При цьому причина відсутності у юридичної особи кінцевого бенефіціарного власника повинна бути обґрунтованою не лише юридично, а й документально — у результаті подання державному реєстраторові передбачених статтями 17 та 17¹ Закону № 755-IV (у редакції Закону № 361-IX) документів для встановлення даних про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи або причину його відсутності, зокрема **структури власності** за формою та змістом, визначеними відповідно до законодавства.

Структура власності — документально підтверджена система взаємовідносин фізичних та юридичних осіб, трастів, інших подібних правових утворень, що дає змогу встановити всіх кінцевих бенефіціарних власників, у тому числі відносини контролю між ними, **або відсутність кінцевих бенефіціарних власників.**

(Пункт 58 частини першої статті 1 Закону № 361-IX)

З 28.04.2020 у разі відсутності в юридичної особи кінцевого бенефіціарного власника, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника її засновника, якщо засновник — юридична особа, до ЄДР вносять **обґрунтовану причину його відсутності.**

Розкриття в ЄДР інформації про кінцевих бенефіціарних власників юридичними особами, засновниками яких є виключно фізичні особи

У першій частині досліджуваної проблематики (стаття «Інформація про кінцевого бенефіціарного власника в ЄДР від “А” до “Я”: усе, що необхідно знати про відмову в участі у процедурі», що опублікована в інтернет-журналі RADNUK.COM.UA) ми зазначали, що положення пункту 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII можуть бути застосовані лише до учасників з числа юридичних осіб, які створені (зареєстровані) за законодавством України і які відповідно до вимог пункту 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV зобов'язані вносити до ЄДР інформацію про кінцевих бенефіціарних власників. У зв'язку із цим було окреслено чотири категорії учасників, які не зобов'язані вносити в ЄДР інформацію про кінцевих бенефіціарних власників та на яких не поширюються норми пункту 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII. Серед цих учасників окрему категорію склали юридичні особи, засновниками яких є виключно фізичні особи, що є бенефіціарними власниками юридичної особи — учасника.

Водночас у новій редакції пункту 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV (на відміну від попередньої його редакції) відсутня норма, відповідно до якої інформацію про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи не подають, якщо засновниками юридичної особи є виключно фізичні особи, які є її бенефіціарними власниками.

З огляду на це, з набранням чинності Законом № 361-IX юридичні особи, засновниками яких є виключно фізичні особи (як й інші юридичні особи), будуть зобов'язані вносити до ЄДР відомості про кінцевих бенефіціарних власників, у тому числі тих, які є засновниками, а в разі відсутності кінцевого бенефіціарного власника на підставах, передбачених законодавством, — обґрунтовану причину його відсутності.

З 28.04.2020 **юридичні особи, засновниками яких є виключно фізичні особи, повинні**

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/rozkryttia-informatsii-pro-kintsevykh-benefitsiarnykh-vlasnykiv-po-novomu/

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

вносити в ЄДР інформацію про кінцевих бенефіціарних власників у порядку, визначеному Законом № 755-IV, та в обсягах, що передбачені пунктом 9 частини другої статті 9 цього Закону. У разі участі таких юридичних осіб у процедурах закупівель на них повною мірою поширюватимуться положення пункту 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII.

Застосування нових вимог до учасників — юридичних осіб

Розглянуті норми нової редакції пункту 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV нерозривно пов'язані з положеннями пункту 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII, який встановлює відповідну підставу для відмови учасникові в участі у процедурі закупівлі. З огляду на це, виникає слушне питання: чи повинні замовники з 28.04.2020 застосовувати оновлені положення Закону № 755-IV (щодо наявності в ЄДР необхідної інформації про кінцевого бенефіціарного власника) до усіх учасників — юридичних осіб, на яких поширюються положення пункту 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII?

Цілком зрозуміло, що нові положення Закону № 755-IV, які визначають обсяг та зміст інформації про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, яку потрібно подавати державному реєстраторові та яка повинна міститися в ЄДР, однозначно потрібно застосовувати до **юридичних осіб, які зареєстровані після набрання чинності Законом № 361-IX**. Стосовно цих юридичних осіб замовник повинен перевіряти наявність в ЄДР інформації про кінцевого бенефіціарного власника в обсягах, які передбачені новою редакцією пункту 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV, а у випадку відсутності такої інформації — відмовити учасникові в участі у процедурі закупівлі та відхилити його тендерну пропозицію згідно з пунктом 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII.

Та що робити з учасниками — юридичними особами, які були зареєстровані до 28.04.2020 і щодо яких в ЄДР відсутня інформація про кінцевих бенефіціарних власників в обсягах, що передбачені пунктом 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV (у редакції Закону № 361-IX)? Це, наприклад:

юридичні особи, які до 28.04.2020 не були зобов'язані вносити в ЄДР інформацію про кінцевих бенефіціарних власників (передусім юридичні особи, засновниками яких є виключно фізичні особи);

юридичні особи, стосовно яких в ЄДР міститься інформація про кінцевих бенефіціарних власників в обсязі, меншому ніж встановлено новими вимогами Закону № 755-IV, зокрема відсутня інформація про характер та міру (рівень, ступінь, частку) бенефіціарного володіння (вигоди, інтересу, впливу);

юридичні особи, які не мають кінцевого бенефіціарного власника, про що в ЄДР міститься відповідна інформація, однак не зазначена обґрунтована причина його відсутності.

Для правильного застосування до вказаних категорій учасників з 28.04.2020 підстави

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/rozkryttia-informatsii-pro-kintsevykh-benefitsiarnykh-vlasnykiv-po-novomu/

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

передбаченої пунктом 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII, замовникам слід послуговуватися положеннями розділу X Закону № 361-IX.

Вимоги до розкриття інформації про кінцевих бенефіціарних власників у перехідний період

Законом № 361-IX (пункт 4 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення») передбачено перехідний період, протягом якого юридичні особи, зареєстровані до набрання чинності цим Законом, повинні подати державному реєстраторові інформацію про кінцевого бенефіціарного власника в обсязі, визначеному Законом № 361-IX.

Юридичні особи, зареєстровані до набрання чинності цим Законом, подають державному реєстратору інформацію про кінцевого бенефіціарного власника в обсязі, визначеному цим Законом, та структуру власності протягом трьох місяців з дня набрання чинності нормативно-правовим актом, яким буде затверджена форма та зміст структури власності. *(Пункт 4 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 361-IX)*

Згідно з частиною двадцять четвертою статті 17 Закону № 755-IV (у редакції Закону № 361-IX), **форму та зміст структури власності** встановлює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, за погодженням з Міністерством юстиції України. Таким центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, відповідно до Положення про Державну службу фінансового моніторингу України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2015 № 537, є Державна служба фінансового моніторингу України (Держфінмоніторинг).

Зауважимо, що станом на 23.03.2020 **форму та зміст структури власності не затверджено**, а можливі строки набрання чинності нормативно-правовим актом, яким буде затверджена форма та зміст структури власності, наразі невідомі.

Крім того, замовникам необхідно зважати на положення, передбачені частиною першою статті 19 та частиною першою статті 58 Конституції України, норми якої є нормами прямої дії.

Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

(Частина перша статті 19 Конституції України)

Закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

(Частина перша статті 58 Конституції України)

Виходячи зі змісту наведених конституційних норм та зважаючи на положення пункту 4 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 361-IX, можна дійти таких висновків:

нова редакція пункту 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV не має зворотної дії в часі, а отже не поширюється автоматично на юридичних осіб, які були зареєстровані до набрання чинності Законом № 361-IX;

у період з 28.04.2020 до закінчення тримісячного строку, передбаченого пунктом 4 розділу X Закону № 361-IX, від юридичних осіб, які зареєстровані до набрання чинності цим Законом, законодавство не вимагає наявності в ЄДР інформації про кінцевого бенефіціарного власника, яка вказана в новій редакції пункту 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV і не була передбачена попередньою його редакцією;

відсутність в ЄДР інформації про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, зареєстрованої до 28.04.2020, в обсягах, передбачених новою редакцією пункту 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV, не може бути підставою для застосування заходів юридичної відповідальності або інших наслідків правового характеру до закінчення тримісячного строку, встановленого пунктом 4 розділу X Закону № 361-IX.

З викладеного вище випливає, що **до закінчення передбаченого пунктом 4 розділу X Закону № 361-IX тримісячного строку** з дня набрання чинності нормативно-правовим актом, яким буде затверджена форма та зміст структури власності, щодо учасників — юридичних осіб, зареєстрованих до 28.04.2020, не може бути застосована підстава, передбачена пунктом 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII, **через відсутність в ЄДР інформації** про кінцевого бенефіціарного власника, яка передбачена **саме новою редакцією пункту 9 частини другої статті 9 Закону № 755-IV та яку не вимагає**

законодавство до набрання чинності Законом № 361-IX.

З 28.04.2020 підставу, передбачену пунктом 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII, замовник повинен застосовувати до учасників — юридичних осіб, які зареєстровані до набрання чинності Законом № 361-IX, з урахуванням пункту 4 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону.

Такі ж висновки випливають з аналізу наявної судової практики щодо застосування пункту 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII, яка виходить з того, що відсутність у ЄДР інформації про кінцевого бенефіціарного власника учасника може бути підставою для відмови в участі у процедурі закупівлі згідно з пунктом 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII виключно в тому випадкові, якщо така інформація підлягає внесенню до ЄДР згідно з вимогами Закону № 755-IV. Ідеться, зокрема, про постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 12.09.2019 у справі № 826/16795/16 (ЄДРСР 84334105), яка була проаналізована у статті *«Інформація про кінцевого бенефіціарного власника в ЄДР від "А" до "Я": усе, що необхідно знати про відмову в участі у процедурі»*, що опублікована в інтернет-журналі *RADNUK.COM.UA*.

Підтвердження та оновлення інформації про кінцевих бенефіціарних власників

Важливим з погляду застосування до учасників — юридичних осіб положень пункту 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII є вимоги законодавства щодо підтвердження та оновлення в ЄДР інформації про кінцевих бенефіціарних власників, які набирають чинності з 28.04.2020 і покликані забезпечити наявність в ЄДР актуальної та достовірної інформації про кінцевих бенефіціарних власників юридичних осіб в обсягах, визначених Законом № 755-IV (у редакції Закону № 361-IX).

Так, згідно із частиною двадцять другою статті 17 Закону № 755-IV (у редакції Закону № 361-IX), юридичні особи зобов'язані підтримувати інформацію про кінцевого бенефіціарного власника та структуру власності в актуальному стані, оновлювати її та повідомляти державному реєстраторові про зміни протягом 30 робочих днів з дня їх виникнення та подавати йому документи, що підтверджують ці зміни. Якщо зміни в структурі власності та інформації про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи відсутні, то юридичні особи зобов'язані повідомляти державному реєстраторові про відсутність таких змін при проведенні державної реєстрації будь-яких змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в ЄДР.

Крім того, відповідно до статті 17¹ Закону № 755-IV (у редакції Закону № 361-IX), юридичні особи зобов'язані щорічно, починаючи з наступного року з дати державної реєстрації юридичної особи, протягом 14 календарних днів підтверджувати відомості про кінцевих бенефіціарних власників у результаті подання державному реєстраторові відповідної заяви та документів, передбачених законом.

Варто також зауважити, що Законом № 361-IX у новій редакції викладено частину шосту статті 166¹¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі — КУпАП), якою

передбачено адміністративну відповідальність за неподання або несвоєчасне подання державному реєстраторові передбаченої Законом № 755-IV інформації про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи чи про його відсутність або документів для підтвердження відомостей про кінцевого бенефіціарного власника. За ці порушення, згідно із санкцією частини шостої статті 166¹¹ КУпАП, з 28.04.2020 передбачено штраф у розмірі від 1 000 до 3 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (**від 17 000 до 51 000 грн**), який накладатимуть на керівника юридичної особи або особу, уповноважену діяти від імені юридичної особи (виконавчого органу).

Рекомендація

Сподіваємося, що завдяки змінам, передбаченим Законом № 361-IX, учасники з числа юридичних осіб у визначені строки узгодять із законодавством інформацію про їхніх кінцевих бенефіціарних власників, яка міститься в ЄДР. Це полегшить роботу замовникам при здійсненні закупівель щодо перевірки наявності/відсутності підстави для відмови в участі у процедурі закупівлі, передбаченої пунктом 9 частини першої статті 17 Закону № 922-VIII, та зведе до мінімуму випадки відхилення тендерних пропозицій на підставі відсутності в ЄДР інформації про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи.

Додатково про кінцевих бенефіціарних власників читайте в **статті** [«ТОП 8 питань про кінцевого бенефіціарного власника»](#).